

Povlačenje jamstva o prirođenju mora biti u skladu s načelom proporcionalnosti kada onemogućuje ponovno stjecanje građanstva Unije

Međutim, u načelu je na državi članici od koje zainteresirana osoba zahtijeva otpust iz državljanstva kako bi mogla dobiti državljanstvo druge države članice da se uvjeri da njezina odluka kojom se prihvaća taj zahtjev stupi na snagu tek kada se novo državljanstvo stvarno stekne

Osoba JY, tada estonska državljanka koja je boravila u Austriji, 2008. godine zatražila je dodjeljivanje austrijskog državljanstva. Odlukom od 11. ožujka 2014. tada nadležno austrijsko upravno tijelo¹ zajamčilo joj je da će joj se to državljanstvo dodijeliti ako u roku od dvije godine dokaže otpust iz državljanstva Estonije. Osoba JY je u određenom roku podnijela potvrdu da je 27. kolovoza 2015. dobila otpust iz državljanstva Estonije. Od tog datuma osoba JY je osoba bez državljanstva.

Odlukom od 6. srpnja 2017. austrijsko upravno tijelo koje je postalo nadležno² povuklo je odluku od 11. ožujka 2014. u skladu s nacionalnim pravom i odbilo zahtjev osobe JY za dodjeljivanje austrijskog državljanstva. Kao obrazloženje svoje odluke to je tijelo navelo da osoba JY više ne ispunjava uvjete za dodjeljivanje državljanstva predviđene nacionalnim pravom. Naime, osoba JY je, nakon što joj je dano jamstvo da će joj se dodijeliti austrijsko državljanstvo, počinila dva ozbiljna upravna prekršaja, koji proizlaze iz toga da na svoje vozilo nije stavila naljepnicu o tehničkoj ispravnosti i da je upravljala motornim vozilom u alkoholiziranom stanju. Ona je također bila odgovorna za osam upravnih prekršaja počinjenih prije nego što joj je dano to jamstvo.

Budući da je njezina tužba protiv navedene odluke bila odbijena, osoba JY, podnijela je reviziju Verwaltungsgerichtshofu (Visoki upravni sud, Austrija). Taj sud navodi da su, uzimajući u obzir upravne prekršaje koje je osoba JY počinila prije i nakon što joj je dano jamstvo dodjeljivanja austrijskog državljanstva, u skladu s austrijskim pravom ispunjeni uvjeti za povlačenje tog jamstva. Međutim, on se pita je li situacija osobe JY obuhvaćena pravom Unije i mora li prilikom donošenja odluke o povlačenju jamstva o prirođenju, koje osobu JY onemogućuje da ponovno stekne građanstvo Unije, nadležno upravno tijelo poštovati to pravo, osobito načelo proporcionalnosti koje je njime propisano, vodeći računa o posljedicama koje ta odluka ima za situaciju zainteresirane osobe.

U tim okolnostima sud koji je uputio zahtjev odlučio je postaviti Sudu pitanje o tumačenju prava Unije. U svojoj presudi, koju je donijelo veliko vijeće, Sud tumači članak 20. UFEU-a u okviru svoje sudske prakse³ koja se odnosi na obveze država članica u području stjecanja i gubitka državljanstva s obzirom na pravo Unije.

Ocjena Suda

¹ Niederösterreichische Landesregierung (vlada savezne zemlje Donje Austrije, Austrija)

² Wiener Landesregierung (vlada savezne zemlje Beča, Austrija)

³ Proizile iz presuda od 2. ožujka 2010., Rottmann, [C-135/08](#) (vidjeti također [PM br. 15/10](#)), i od 12. ožujka 2019., Tjebbes i dr., [C-221/17](#) (vidjeti također [PM br. 26/19](#)).

Kao prvo, Sud je presudio da je **situacija osobe koja ima državljanstvo samo jedne države članice te koja se odrekne tog državljanstva i time izgubi svoj status građanina Unije, a kako bi stekla državljanstvo druge države članice, slijedom jamstva koje su dala tijela potonje države članice da će joj se dodijeliti to državljanstvo, obuhvaćena pravom Unije s obzirom na svoju prirodu i posljedice kada je to jamstvo povučeno, čime se tu osobu onemogućuje da ponovno dobije status građanina Unije.**

U tom pogledu Sud najprije utvrđuje da je u vrijeme povlačenja navedenog jamstva osoba JY bila osoba bez državljanstva i da je izgubila svoj status građanina Unije. Budući da je zahtjev za otpust iz državljanstva njezine države članice podrijetla podnesen u okviru postupka prirođenja s ciljem stjecanja austrijskog državljanstva i posljedica je toga da je osoba JY, uzimajući u obzir jamstvo koje joj je bilo dano, ispunjavala zahtjeve povezane s tim postupkom, ne može se smatrati da se osoba poput osobe JY dobrovoljno odrekla statusa građanina Unije. Naprotiv, budući da je od države članice domaćina dobila jamstvo da će joj dodijeliti svoje državljanstvo, zahtjevom za otpust nastoji se ispuniti uvjete za stjecanje tog državljanstva i, kada je ono stečeno, nastaviti uživati status građanina Unije i s njime povezana prava.

Nadalje, kada u okviru postupka prirođenja tijela države članice povuku jamstvo o prirođenju, zainteresirana osoba koja je bila državljanin samo jedne druge države članice i odrekla se izvornog državljanstva kako bi ispunila zahtjeve povezane s tim postupkom više ne može nastaviti isticati svoja prava koja proizlaze iz njezina statusa građanina Unije. Takav postupak, promatran u cjelini, utječe na status koji članak 20. UFEU-a daje državljanima država članica. Naime, on može dovesti do toga da se osobu koja se nalazi u situaciji poput one u kojoj je osoba JY liši svih prava povezanih s tim statusom, iako je ta osoba u trenutku početka navedenog postupka bila državljanin države članice i tako imala status građanina Unije.

Naposljetku, navodeći da je osoba JY, kao estonska državljanka, ostvarila svoju slobodu kretanja i boravka nastanjujući se u Austriji gdje boravi već nekoliko godina, Sud naglašava da logika postupne integracije u društvo države članice domaćina koju zagovara članak 21. stavak 1. UFEU-a zahtijeva da situacija građanina Unije, kojemu su dodijeljena prava na temelju navedene odredbe zbog ostvarivanja njegova prava na slobodno kretanje unutar Unije i koji nije izložen samo gubitku korištenja tim pravima nego i samog svojstva građanina Unije, iako se prirođenjem u državi članici domaćinu nastojao dublje integrirati u njezino društvo, ulazi u područje primjene odredaba UFEU-a o građanstvu Unije.

Kao drugo, Sud je protumačio članak 20. UFEU-a na način da **nadležna nacionalna tijela i nacionalni sudovi države članice domaćina moraju provjeriti je li odluka o povlačenju, zbog koje je gubitak statusa građanina Unije dotične osobe konačan, u skladu s načelom proporcionalnosti s obzirom na posljedice koje ta odluka ima na situaciju te osobe. Taj zahtjev usklađenosti s načelom proporcionalnosti nije ispunjen kada se takva odluka temelji na upravnim prekršajima protiv propisa o sigurnosti prometa na cestama za koje je prema primjenjivom nacionalnom pravu predviđena samo novčana kazna.**

Kako bi došao do tog zaključka Sud navodi da kada u okviru postupka prirođenja koji je pokrenut u državi članici potonja od građanina Unije zahtijeva da se odrekne državljanstva svoje države članice podrijetla, ostvarivanje i koristan učinak prava koja taj građanin Unije ima na temelju članka 20. UFEU-a zahtijevaju da on ni u kojem trenutku ne bude izložen gubitku svojeg temeljnog statusa građanina Unije zbog toga što je pokrenut taj postupak. Svaki gubitak tog statusa, čak i privremen, lišava dotičnu osobu tijekom neodređenog razdoblja mogućnosti uživanja njezinih prava koja proizlaze iz tog statusa.

Stoga, **kada državljanin države članice zatraži otpust iz svojeg državljanstva kako bi mogao dobiti državljanstvo druge države članice i tako nastaviti uživati status građanina Unije, država članica podrijetla ne bi smjela, na temelju jamstva o prirođenju koje je dala ta druga država članica, donijeti konačnu odluku o oduzimanju državljanstva a da se ne uvjeri da će ta odluka stupiti na snagu tek kada se novo državljanstvo stvarno stekne.**

S obzirom na navedeno, u situaciji u kojoj je status građanina Unije već bio privremeno izgubljen jer je u okviru postupka prirođenja država članica podrijetla dotičnoj osobi oduzela svoje državljanstvo prije nego što je ona stvarno stekla državljanstvo države članice domaćina, obveza osiguranja korisnog učinka članka 20. UFEU-a prije svega je na potonjoj državi članici. Ta se obveza osobito nameće kada je riječ o odluci o povlačenju jamstva o prirođenju zbog koje može biti konačan gubitak statusa građanina Unije. Takva se odluka stoga može donijeti samo zbog legitimnih razloga i u skladu s načelom proporcionalnosti.

Ispitivanje proporcionalnosti zahtijeva osobito da se provjeri je li takva odluka opravdana s obzirom na ozbiljnost povreda koje je počinila dotična osoba. Kad je riječ o osobi JY, budući da prekršaji koji su počinjeni prije davanja jamstva o prirođenju nisu bili prepreka njegovu davanju, oni se više ne mogu uzeti u obzir kao temelj odluke o povlačenju. Kad je riječ o onima koji su počinjeni nakon što je dano jamstvo o prirođenju, uzimajući u obzir njihovu prirodu i ozbiljnost te zahtjev za usko tumačenje pojmova „javni poredak i javna sigurnost“, iz njih ne proizlazi da osoba JY predstavlja stvarnu, trenutačnu i dovoljno ozbiljnu prijetnju koja utječe na temeljni interes društva ili da ugrožava javnu sigurnost Austrije. Naime, za prekršaje protiv propisa o sigurnosti prometa na cestama, za koje se mogu izreći samo novčane kazne, ne može se smatrati da dokazuju da osoba koja ih je počinila predstavlja prijetnju javnom poretku i javnoj sigurnosti koja može opravdati konačan gubitak njezina statusa građanina Unije.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106